

TRANSPORDIAMET

Sandra Mikli
Advokaadibüroo Sorainen AS
estonia@sorainen.com;
sandra.mikli@sorainen.com
Pärnu mnt 15
10141, Tallinn, Harju maakond

Teie 13.01.2022

Meie 22.02.2022 nr 1.2-2/22/893-3

VAIDEOTSUS

Austatud pr Mikli

14.12.2021.a korraldusele nr 1.1-3/21/536 „Projekteerimistingimuste andmine riigitee 2 Tallinn–Tartu–Võru–Luhamaa km 7,3-20,0 asuva Peetri–Vaida lõigu ümberehituse projekti koostamiseks“ esitatud vaide osas.

RESOLUTSIOON

Võttes aluseks haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4, Transpordiamet otsustab:

Jätta vaie 14.12.2021.a korraldusele nr 1.1-3/21/536 „Projekteerimistingimuste andmine riigitee 2 Tallinn–Tartu–Võru–Luhamaa km 7,3-20,0 asuva Peetri–Vaida lõigu ümberehituse projekti koostamiseks“ rahuldamata.

Vaideotsus jõustub teatavaks tegemisest ja selle vaidlustamiseks on tulenevalt HMS § 87 lg-st 1 ning halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras õigus esitada kaebus Tallinna Halduskohtule 30 päeva jooksul vaideotsuse teatavaks tegemisest arvates.

1. Vaidemenetluse ese ja asjaolud

Transpordiameti projekteerimisosakonna juhtivinseneri 14.12.2021.a korraldusega (edaspidi korraldus) väljastati projekteerimistingimused riigitee 2 Tallinn–Tartu– Võru–Luhamaa km 7,3-20,0 asuva Peetri–Vaida lõigu ümberehituse projekti koostamiseks vastavalt korralduse lisale 1 (edaspidi projekteerimistingimused).

13.01.2022.a esitati Transpordiametile vaie, milles vaide esitaja on taotlenud korralduse osaliselt kehtetuks tunnistamist ning korralduse muutmist lisades projekteerimistingimustesse eeltingimuse, mis on vajalikud Aaviku liiklussõlme viadukti edasiseks projekteerimiseks ja

rajamiseks ning tuua projekteerimistingimuste p-s 5.5 välja Aaviku liiklussõlme viadukt, sealhulgas selle projekteerimise kohustus.

Seega on vaide esitaja taotlenud eelviidatud osas projekteerimistingimuste kehtetuks tunnistamist HMS 72 lg 1 punkti 2 mõttes ja asja uut otsustamist eelviidatud osas HMS § 72 lg 1 punkti 3 mõttes.

2. Transpordiameti seisukohad ja põhjendused

Vaide esitaja on taotlenud projekteerimistingimustes Aaviku liiklussõlme viadukti projekteerimise ettenägemise.

HMS § 71 lg 1 kohaselt võib isik, kes leiab, et haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, esitada vaide, HMS § 76 lg 2 p 4 kohaselt märgitakse vaides põhjused, miks vaide esitaja leiab, et haldusakt või toiming rikub tema õigusi.

2.1. Vaide esitaja õigusi ei ole rikutud, kuna projekteerimistingimused ei riku vaide esitaja õigusi

Vaide lahendamisel tuleb hinnata, kas vaide esitaja õigusi on projekteerimistingimuste andmisega rikutud. Vaide esitaja õiguste rikkumine eeldab, et vaide esitaja olukord oma õiguste teostamisel muutus pärast projekteerimistingimuste andmist halvemaks. Käesolevas vaidluses saab see omandiõiguse piiramise kontekstis tähendada seda, et vaide esitaja omandiõiguse teostamine on projekteerimistingimuste andmise tulemusena piiratum võrreldes varasemaga ning seda seondvalt projekteerimistingimuste andmisega. Kui aga hinnata projekteerimistingimuste andmise eelset ja järgset olukorda, tuleb asuda seisukohale, et vaide esitaja õiguslik positsioon ei halvene projekteerimistingimuste andmise tulemusena.

Vaide esitaja on vaides välja toonud, et projekteerimistingimustega kavandatu kujutab endast ebamõistlikku piirangut maaomaniku kinnistutele, kuna vaide esitaja ei saa neid kasutada detailplaneeringus sätestatud eesmärgil. Selline väide ei ole õige. Ka enne Projekteerimistingimuste väljastamist ei olnud vastustajale kuuluvatele kinnistutele tagatud juurdepääs Aaviku liiklussõlme viadukti kaudu. Juurdepääs vaide esitaja kinnistutele jääb alles ka pärast Projekteerimistingimuste andmist - Ameerika tee ristmiku sulgemist ei kavandata enne eskiisis kavandatud juurdepääsutee rajamist.

Vaide esitaja on väitnud, et omandiõiguse riive seisneb selles, et projekteerimistingimustega kavandatu tõttu ei saa vaide esitaja temale kuuluvaid kinnistuid kasutada detailplaneeringus sätestatud eesmärgil. Vaidest ei tulene, mis põhjusel on vaide esitajal võimatu eesmärgipäraselt kinnistuid kasutusse võtta ning kuidas on selle võimatuse põhjustanud projekteerimistingimuste andmine, kuivõrd juurdepääs avalikult kasutatavalt teelt vaide esitajale kuuluvatele kinnistutele säilib. Projekteerimistingimused ei mõjuta detailplaneeringus määratud hoonestusalasid ega jäta planeeringuala juurdepääsuta. Eskiislahendus on kavandatud põhimõttel, et juurdepääs Luure teele ja Vana-Aaviku tee 1 maaüksuse detailplaneeringualale toimub eskiisis kavandatavalt uuel juurdepääsuteelt, eskiislahendust on täiendatud ja selles näidatud mahasõidu asukoht, mille kaudu toimub ühendamine Luure teega.

Vaide esitaja on taotlenud projekteerimistingimuste täiendamist viisil, et

projekteerimistingimustesse lisatakse vajalikud eeltingimused Aaviku liiklussõlme viadukti edasiseks projekteerimiseks ja rajamiseks. Vastustaja selgitab, et viadukti plaanilise ja kõrgusliku kokkusobimisega on eskiisis arvestatud, samuti on arvestatud ruumivajadusega ning nähtud ette perspektiivsed võõrandused – seega projekteerimistingimustes on piisavalt määratletud viadukti projekteerimiseks vajalikud tingimused. Transpordiamet on teedehituse eriteadmistega isik, keda võib käsitleda kompetentsikeskusena, seega suudab vastustaja määrata, millised tingimused on vaja projekteerimistingimustes määratleda, et nende alusel viadukti põhiprojekti koostamine võimalik oleks.

Seega puudub selline vaide esitaja omandiõiguse riive, mis oleks seotud projekteerimistingimuste andmisega ning halvendaks vaide esitaja kui kinnistute omaniku olukorda võrreldes varasemaga. Ainuüksi eeltoodu on aluseks vaide rahuldamata jätmiseks.

Lahendis 3-3-1-59-11 (p 19) on kolleegium märkinud, et tugimaantee ümberpaigutamine (mille korral viidi tee kaebajale kuuluvast teenindusjaamast kaugemale juhtides nii liiklusvood eemale) ei takista kaebajal kinnistu kasutamist soovitud viisil; välistada ei saa, et maantee ehitamise tagajärjel muutub kinnistu senine kasutus majanduslikult ebaotstarbekaks, see olukord poleks aga võrdsustatav senise kasutuse takistamise või piiramisega. Seega on Riigikohus olnud seisukohal, et tee trassi nihutamine kinnistust eemale ei takista või piira kinnisasja kasutamist.

Seega ei ole projekteerimistingimuste andmisega rikutud vaide esitaja õigust oma omandit vabalt vallata ja kasutada.

Eeltoodust tuleneb, et vaide esitaja omandiõigust ei ole projekteerimistingimuste andmisega rikutud, kuna projekteerimistingimuste andmine ei mõjuta vaide esitajat viisil, mis võrreldes varasemaga halvendaks vaide esitaja kui kinnistute omaniku olukorda.

Lisaks selgitab vastustaja, et vaide esitajal ei ole õiguslikku alust nõuda vastustajalt Aaviku liiklussõlme viadukti väljaehitamist, isegi kui projekteerimistingimusi muuta vaites taotletud viisil. Vastustajal on õigus realiseerida Projekteerimistingimusi etapiviisiliselt vastavalt riigi rahalisele võimalustele. Seega ei muudaks ka vaide rahuldamine vaide esitaja õiguslikku positsiooni.

Vaide punktis 8 toodud viited Rae valla üldplaneeringule ja Harju maakonnaplaneeringule ei ole asjakohased, kuivõrd Aaviku liiklussõlme viadukt on uus rajatis – arusaamatuks jääb, milles seisneks Aaviku liiklussõlme viadukti puhul olemasolevate teede ja ajalooliste teekoridoride ära kasutamise võimalus; samuti on vaide esitaja kinnistutele tagatud juurdepääs avalikult kasutatavalt teelt, projekteerimistingimuste andmise tulemusena ei kaota vaide esitaja juurdepääsu oma kinnistutele.

2.2. Vaide esitaja ettevõtlusvabadust ei ole projekteerimistingimuste andmisega piiratud

Vaide punktis 12 on vaide esitaja välja toonud, et vaide esitaja planeeritud logistikakeskuse toimimiseks ja rajamiseks on tähtis ligipääs kinnistutele ning oluline on, et oleks tagasipöörde võimalus vaide esitaja kinnistutelt Tallinna poole.

Vastustaja rõhutab veelkord, et juurdepääs planeeringualale säilib. Isegi, kui projekteerimistingimusi muuta vaites taotletud viisi, et ole vaide esitajal õiguslikku alust nõuda

vastustajalt Aaviku liiklussõlme viadukti väljaehitamist ega detailplaneeringu elluviimiseks vajalike tegevuste tegemist. Eeltoodust tulenevalt ei ole asjakohane vaide punktis 13 esitatud väited – arusaamatuks jääb, mis põhjusel jääb viadukti hilisemas etapis projekteerimine ettevõtete mureks. Lisaks selgitab vastustaja, et viadukti plaanilise ja kõrgusliku kokkusobimisega on eskiisis arvestatud, samuti on arvestatud ruumivajadusega ning nähtud ette perspektiivsed võõrandused.

Samuti ei ole asjakohased vaide punktides 17 ja 18 esitatud väited. Vaide esitajal ei ole õiguslikku alust nõude vastustajalt detailplaneeringu realiseerimiseks vajalike tegevuste tegemist ja rahastamist. Projekteeerimistingimustes on liiklussõlm lahendatud tervikuna ning viisil, mis võimaldab koostada ehitusprojekti. Eskiislahenduses on toodud Aaviku liiklussõlme terviklahendus, sh viadukt üle põhimaantee. Projekteeerimistingimused antakse eskiisi alusel, so terviklahendusele. See võimaldab veenduda, et tagatud on sõlme terviklahenduse realiseeritavus ja hinnata selleks vajalikku maavajadust tervikuna. Transpordiamet on teedeehituse eriteadmistega isik, keda võib käsitleda kompetentsikeskusena, seega suudab vastustaja määrata, millised tingimused on vaja projekteerimistingimustes määratleda, et nende alusel põhiprojekti koostamine võimalik oleks.

Põhjendus, et Aaviku liiklussõlme rajamine on vajalik vaide esitaja äritegevuse sujuvaks toimimiseks, ei ole asjaolu, millest vastustaja riigiteede ehitamist planeerides lähtuda saaks. Vastustaja on juurdepääsude küsimuse projekteerimistingimustega ära lahendanud, juurdepääs vaide esitaja kinnistutele on tagatud. Vajadus tagada sujuv ja ohutu liiklus riigiteel nr 2 on kaalukam vaide esitaja vajadusest saada liikluslahendus, mis teeniks vaide esitaja ärihuve, veelgi enam - vastustaja poolt logistikakeskuse tegutsemiseks vajalike lahenduste ehitamine ja finantseerimine oleks õigusvastane. Vaide esitajale kuuluvatelt kinnistutelt ei ole ka täna võimalik teostada kohest tagasipööret Tallinna suunal, selline pööre toimub täna järgmises liiklussõlmes (Patika liiklussõlm). Seega Aaviku liiklussõlme osalise realiseerumise korral olukord Tallinna suunas liikumiseks võrreldes projekteerimistingimuste andmisele eelnenud olukorraga ei halvene.

Vastustaja rõhutab, et vaide esitajale kuuluvatele kinnistutele on tagatud projekteerimistingimuste tulemusena juurdepääs avalikult kasutatavale teele. Seega on asjakohatu vaide punktis 14 esitatud viide õiguskantsleri arvamusele; lisaks ei ole Aaviku liiklussõlme näol tegemist mahasõiduga. Majandus- ja taristuministri 5.08.2015.a määruse „Tee projekteerimise normid“ lisa „Maanteede projekteerimismid“ punkti 5.2.1 lg 1 kohaselt on mahasõit sõiduteega külgnevale kinnistule, sealhulgas parklasse, õue, puhkekohta, põllule, metsa, heinamaale ja muule teega külgnevale alale, sissesõidu ja sealt väljasõidu tee, mis kinnistut ei läbi.

Eeltoodust tuleneb, et vaide esitaja ettevõtlusvabadust ei ole projekteerimistingimuste andmisega piiratud, kuna projekteerimistingimuste andmine ei mõjuta vaide esitajat viisil, mis võrreldes varasemaga takistaks või piiraks vaide esitaja tegelemist ettevõtlusega.

2.3. Tagasipöördest Tallinna suunal

Vaide punktides 19 ja 20 on vaide esitaja välja toonud, et Peetri-Vaida lõigu ääres tegutsevad või hakkavad tegutsema tööstuspargid ning sellest tulenevalt on vajalik luua lahendused, kus mõlemasuunaline liiklus riigiteel nr 2 oleks ohutu, samuti et Transpordiamet oleks pidanud Projekteeerimistingimuste andmisel kavandama nende kasutamiseks mõistlikud alused. Vaide

esitajale kuuluvatelt kinnistutelt ei ole ka täna võimalik teostada kohest tagasipööret Tallinna suunal, selline pööre toimub täna järgmises liiklussõlmes (Patika liiklussõlm). Seega Aaviku liiklussõlme osalise realiseerumise korral olukord Tallinna suunas liikumiseks võrreldes tänasega ei halvene.

HMS § 71 lg 1 kohaselt võib isik, kes leiab, et haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, esitada vaide, HMS § 76 lg 2 p 4 kohaselt märgitakse vaides põhjused, miks vaide esitaja leiab, et haldusakt või toiming rikub tema õigusi. Vaiet ei saa esitada avalike huvide kaitsmiseks.

Sellest hoolimata kinnitab vastustaja, et projekteerimistingimuste eesmärk on olemasoleva 2+2 sõidurajaga maantee ümberehitus liiklusohutuse taseme tõstmiseks ja sõidumugavuse parandamiseks, vastustaja ülesanne ei ole kavandada kinnistute kasutamise aluseid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Raido Randmaa
taristu haldamise teenistuse direktor

Kaidi Sulg
56354351, Kaidi.Sulg@transpordiamet.ee

Elle Tamm
55976476, Elle.Tamm@transpordiamet.ee